

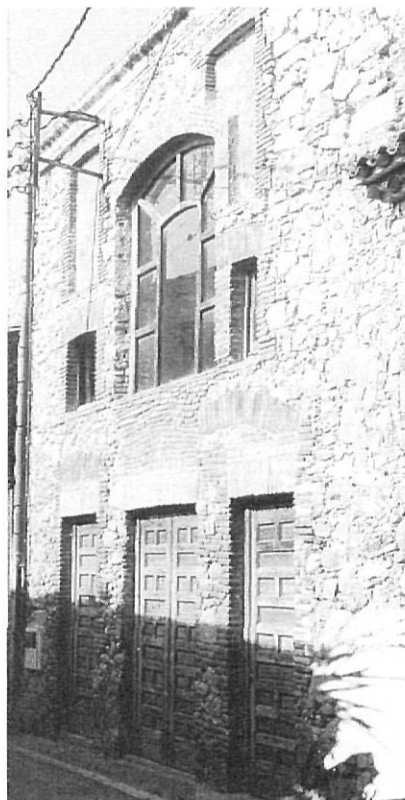
ens informen dels canvis experimentats en aquest període, passant per les aportacions de totes les persones que hi han treballat al llarg dels anys, com a actors, com a tècnics o com a delerosos artesans.

He escrit que els Pastorets són l'obra (homèrica: per la grandària, per l'ambició) d'un sol home. En part és cert i és, en part, una mitja veritat. Rere la figura d'en Joan Ribas (a qui algú hauria de retre un homenatge per aquesta dèria obsessiva, aquest autèntic amor a l'art) hi ha tot un estol (anava a dir d'àngels) de col·laboradors sense els quals aquest espectacle seria impensable. En aquests vint anys, els Pastorets han fet el paper de pedrera que tradicionalment han representat en el panorama teatral del país, però també han viscut (almenys els de Girona) gràcies a l'activitat desinteressada de gent de teatre amb solidesa que els han viscut com un *divertimento* i com una manera molt personal d'evitar que es perdés l'escenografia d'aquella pàtria que molts adults d'avui encara poden visitar quan es tornen a disfressar de petits, fent veure que fan de pares.

Josep M. Fonalleras

Manel Bea: un pintor oblidat?

Nascut a Barcelona i per voluntat pròpia instal·lat a Castell d'Aro des de 1962 fins a la seva mort –el 1996, ara farà gairebé cinc anys–, l'artista internacional Manel Cervera Bea, o Manel Bea, ha estat injustament oblidat, i la presència de les seves obres dintre la nostra museografia local no és ni poc ni molt patètica: senzillament no és, que és el pitjor.

El Carrilet

El taller de Manel Bea a Castell d'Aro.

El seu germà, Fèlix Cervera, ha dit: «L'Ajuntament de Platja d'Aro-Castell-S'Agaró no va voler comprar, quan només costaven 20.000.000 de pessetes, les quatre cases de pedra (que ell tenia hipotecades), i amb les quals es regalaven unes 100 obres d'en Bea». Malgrat tot, a ell li agradaria fer el màxim possible al respecte: «Estic disposat ara mateix a donar obres que tinc d'ell, les que siguin necessàries, i conec amics i altra gent que ompliria d'obres aquest museu si es fes. La idea era haver-lo fet fill predilecte de Castell d'Aro... De fet li va donar molta vida, a Castell.

»Però, no sé per quina raó, això no tira. M'agradaria que se li fes justícia. És a la primera línia

Zorrilla a Girona

Aquest mes de gener es compleixen cent vint anys del pas per Girona de José Zorrilla. Per les notícies de la primera *Revista de Girona* tenim constància detallada de la seva estada de vuit dies a la ciutat, entre el 10 i el 18 de gener de 1881, i de les dues vetllades celebrades al Teatre Principal –avui Municipal–, en les quals l'autor de *Don Juan Tenorio* va llegir fragments de la seva obra poètica enmig dels aplaudiments frenètics d'un nombrós públic, doblement engrescat per la màgia dels seus versos i pels seus dots de recitador.

Més enllà d'aquest esment de circumstàncies, entre la crònica literària i la social, hi ha una cosa veritablement digna de ser recordada: el fet que alguns gironins, emocionats per la visita del poeta més popular de l'època, el volguessin convertir en el cantor de gesta de l'epopeia dels setges. Aleshores el tema encara era molt viu, i feia tot just set anys que havia aparegut la *Gerona* de Galdós. Així doncs, Enric Claudi Girbal, director de la *Revista de Girona*, va saludar el visitant amb versos ditiràmics a través dels quals l'emplaçava formalment a assumir el paper que li volien assignar: «Vate de Castilla, escucha; / hijo del genio, repara / que Troya encontró su Homero / y el suyo Gerona aguarda... / Escucha mi voz, poeta, / descuelga tu lira mágica, / que si tu cantas, de fijo, / tendrá Gerona su Iliada!».

Però la cosa no va donar per a tant, i la pretesa *Il·líada* es va reduir a un article periodístic a *Los Lunes de El Imparcial*, amb aquesta lamentació de Zorrilla: «Si yo no tuviera 64 años! Si tuviera tan fresca la imaginación, tan firme la mano y tan resaltada la fantasía como tengo aún joven el corazón, ¡qué romancero tan parejo con el de mi Zamora llevaría a cabo!»

A la vista de com descrivia Girona en aquell article, potser va ser una sort que no posés mans a l'obra. Ens vam estalviar una visió anacrònica que hauríem arrossegat sempre més i que ens hauria fet més nosa que servei.

Narcís-Jordi Aragó

dels pintors figuratius-abstractes, i no ho sembla».

La dolça quimera de què parla Fèlix Cervera és l'obertura —el 10 de novembre de 2001, cinquè aniversari de la mort del pintor— d'un Museu Bea de Castell, que mostraria l'obra d'aquest artista allí mateix on ell la creà, vestint les parets de pedra de les dues cases que encara manquen per vendre's, les quals varen ser teatre-cinema del poble temps ha i tenen ara el valor afegit que poden ser edificis d'interès patrimonial de propietat municipal.

El fill de Manel Bea, Marc Cervera, manifesta sobre el museu: «Castell d'Aro és el lloc on se li hauria de fer. Voluntat per part de l'Ajuntament, és el que manca. Tampoc no s'ha fet mai un llibre monogràfic d'en Bea, ni en vida va tenir cap exposició antològica (ni mort). Al Centre Santa Mònica també es va parlar de fer una antològica allí, però a la fi tampoc es va dur a terme». La filla del pintor, Adriana, diu: «La seva pintura és misteriosa. Per a mi era un geni. El museu a Castell és de les coses que em farien més il·lusió». I la seva vídua, Anna Blázquez, confirma: «Va viure a Castell 35 anys de la seva vida, pintant intensament, després de passar dos anys a Suïssa. Va tenir quatre estudis a Castell, i el darrer és el millor per museïficar-lo per sempre».

Tindrà lloc en els futurs mesos, aquest miracle reclamat per tots? Només els insensibles i els anticulturals poden negar la necessitat, l'oportunitat i el potencial innat d'aquest museu, i impedir que cobri vida...

Ignasi Puig

Joguines en un marc modernista

Des del mes d'agost de l'any passat, en què es va inaugurar, tots aquells que amaguem un cor de nen sota una aparença d'adult tenim una cita obligada: el Museu d'Història de la Joguina (Col·lecció Tomàs Pla) de Sant Feliu de Guíxols. Situat en una casa modernista restaurada a la rambla Vidal, el centre té un espai disponible de 10.000 metres quadrats i un fons de 2.800 peces, de les quals 700 estan exposades. Destaca la seva col·lecció de trens, amb una maqueta de 12 metres quadrats. L'espai està dedicat gairebé en exclusiva a la juguina fabricada a l'Estat espanyol des del 1860 fins al 1970. Entrar-hi és fer un viatge a les nostres arrels.

Sorpresa doble: el museu ofereix la possibilitat d'introduir-se en dos elements interessants. L'un és el món lúdic i infantil de la juguina; l'altre és una casa modernista de tres plantes restaurada amb cura, respecte i elegància. No debades el col·leccionista Tomàs Pla és arquitecte especialitzat en restauracions. L'antiga casa Vilaret, amb un pati interior cobert amb vidre que permet la il·luminació natural, és un espectacle en si mateixa. I un dels seus punts forts és que està situada en un indret tan cèntric com és la rambla Antoni Vidal, gairebé a tocar el passeig del Mar. En destaquen els sostres, encara pendents de restauració, i els vitralls originals.

Les juguines s'exposen en sentit cronològic i seguint l'evolució dels materials —de la llauna fins al plàstic—, passant per l'interregne de la postguerra, marcada per la gana, la fusta i el paper cartró. Així, tro-

JORDI S. CARRERA

bem una maqueta de 12 metres quadrats amb garbuix de trens i elements ferroviaris, des de túnels de llauna fins a dipòsits d'aigua a escala, la reproducció del tren que va fer el primer recorregut Barcelona-Mataró —una peça molt apreciada—, una màquina Marklin del 1935 o un dels primers Talgo dels anys 40. Tampoc hi falta una cuineta, juguina d'introducció de les nenes en el món adult, o els estris del precinema: una llanterna màgica del 1900, un zoòtrop o un cromotop (1880). Els cotxes són un altre punt fort de la col·lecció; n'hi ha de desmuntables i de pedals. La postguerra ens duu els cavalls de cartró, la rutlla (que va donar lloc a no pocs carrers amb aquest nom) o els camions de fusta. Al segon pis trobem el regne del plàstic: hi ha els *caballitos* Payà, la màgia Borràs o parelles de fet famoses com Tintín i Haddock, i Mortadel·lo i Fílemó. El darrer dels espais ens mostra els jocs de taula, des d'aquells de química que posaven a l'abast dels infants elements com l'àcid sulfúric fins al joc de l'Oca (també en la seva ver-